

แบบบันทึกองค์ความรู้รายบุคคล

๑. ชื่อองค์ความรู้ “เทคนิคการสร้างและพัฒนาผู้นำสัมมาชีพ”
๒. ชื่อเจ้าขององค์ความรู้ “นางวิลาวรรณ อักษรวุฒิ” ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สังกัด สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
๓. หมวดองค์ความรู้ที่บ่งชี้ (ตามแนวทางการจัดการความรู้ของหน่วยงาน) เทคนิคการพัฒนาอาชีพครัวเรือนตามแนวทางสัมมาชีพ
๔. ที่มาและเป้าหมายของการจัดการความรู้

การขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สืบเนื่องจากปัจจุบันนี้ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของประชาชนภาคการเกษตรในชุมชนมีภาวะความเสี่ยงของอาชีพภาคเกษตรกรรมที่เกิดจากการประกอบอาชีพแบบดั้งเดิม เช่น ปลูกพืชเชิงเดี่ยว ไร่อ้อย ราคาผลผลิตตกต่ำ การไม่มีอาชีพหรือรายได้เสริม หลังฤดูการผลิตและยังมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพค่อนข้างน้อย ส่วนกลุ่มอาชีพที่มีอยู่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างพอเพียง ส่งผลให้ประชาชนต้องเคลื่อนย้ายไปประกอบอาชีพในเมือง และมีส่วนราชการที่มีสถานทีหรือศูนย์ฝึกอบรมซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนเป็นศูนย์ฝึกอาชีพ/แหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพได้ แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์เท่าที่ควร ประกอบกับมีปราชญ์ชุมชนด้านอาชีพที่เชี่ยวชาญและประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพด้านต่าง ๆ อยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชนแต่มีส่วนน้อยที่สามารถถ่ายทอดให้คนอื่นนำไปทำตามให้สำเร็จได้

ด้วยเหตุปัจจัยดังกล่าวข้างต้น การดำเนินการในปี ๒๕๖๐ นี้ จึงมุ่งเน้นที่การยกระดับเศรษฐกิจฐานราก นั่นคือ รายได้ ที่ต้องทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการสร้างอาชีพจึงเป็นที่มาของ “สัมมาชีพชุมชน” ซึ่งกำหนดแผนการสร้างสัมมาชีพชุมชนบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีเป้าหมาย คือ ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยใช้หลักการให้ชาวบ้านสอนชาวบ้านในสิ่งที่เขาอยากทำ ฝึกปฏิบัติจริง ให้สามารถนำไปเป็นอาชีพได้ และในปี ๒๕๖๑ ได้มีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อขยายผลการดำเนินกิจกรรม “สัมมาชีพชุมชน” เพิ่มเติมในหมู่บ้านเดิม เพื่อให้เกิดการขยายผลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน

๕. วิธีการ/ขั้นตอนการจัดการความรู้
 - ๕.๑ ศึกษาและทำความเข้าใจแนวทาง/รายละเอียดการดำเนินงานโครงการฯตามเอกสารคู่มือ
 - ๕.๒ จัดทำแผนการดำเนินงานตามกรอบแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ
 - ๕.๓ ค้นหาและคัดเลือกปราชญ์ชุมชนเพื่อสร้างทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน โดยคัดเลือกผู้ที่มีความรู้และพร้อมที่จะถ่ายทอด ประกอบด้วยวิทยากรผู้นำสัมมาชีพ ๑ คนและปราชญ์ชุมชนที่เข้าร่วมเป็นทีมเพิ่มเติมอีกหมู่บ้านละ ๔ คน รวมเป็นจำนวน ๕ คน

๕.๔ ทีมวิทยากรสัมมาชีพเตรียมความพร้อมครัวเรือนเป้าหมายสัมมาชีพ จำนวน ๒๖ ครัวเรือน โดยแบ่งตามสัดส่วนของทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านเฉลี่ย ๑ คน ต่อ ๖ ครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ เพื่อให้ความรู้เรื่องสัมมาชีพชุมชนและทบทวนความต้องการของครัวเรือนเป้าหมายฯ ร่วมทั้งการประสานการจัดหาวัสดุสนับสนุนการฝึกอาชีพ

๕.๕ ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน จำนวน ๕ คน ดำเนินการฝึกอบรมสัมมาชีพชุมชนรายหมู่บ้านตามแผนปฏิบัติการที่กำหนด

- วันที่ ๑ สร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องอาชีพที่ต้องการเรียนรู้
- วันที่ ๒ ศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน
- วันที่ ๓ ฝึกปฏิบัติภายในครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ

๖. ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการความรู้

๖.๑ เทคนิคและแนวทางในการทำงาน

๖.๑.๑ การคัดเลือกปราชญ์ควรคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดองค์ความรู้ได้อย่างแท้จริง กล่าวที่จะพูดและแสดงออก และมีจิตอาสาในการช่วยเหลือเพื่อนบ้าน

๖.๑.๒ การคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายควรพิจารณาคัดเลือกที่มีความต้องการที่จะฝึกอาชีพเสริมอย่างแท้จริง

๖.๑.๓ การศึกษาดูงานควรคัดเลือกพื้นที่ที่กลุ่มเป้าหมายให้ความสนใจและเมื่อไปดูแล้วสามารถนำความรู้ที่ได้กลับมาใช้ได้

๖.๑.๔ การฝึกปฏิบัติ ควรแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และปฏิบัติครบถ้วนทุกคน และทีมปราชญ์จะต้องกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

๖.๒ ข้อพึงระวัง

๖.๒.๑ การคัดเลือกอาชีพที่ฝึกควรพิจารณาอาชีพที่ครัวเรือนทั้ง ๒๖ คน มีความเห็นพ้องต้องกันที่จะฝึก

๖.๒.๒ การคัดเลือกปราชญ์ ควรพิจารณาปราชญ์ที่มีความสามารถอย่างแท้จริงในการถ่ายทอด

๖.๒.๓ ข้อควรคำนึงในการพิจารณาการเสนอโครงการด้านอาชีพของประชาชน^๑

(๑) การรวมตัวเป็นกลุ่ม/องค์กร (๕ก) ได้แก่ กลุ่ม , กรรมการ , กฎ/กติกา , กิจกรรม และ กองทุน

(๒) ความสามารถด้านบริหารจัดการ

๑ ทุน (๔M: Man, Money, Material, Machine)

๒ เงิน

๓ แรงงาน/ความคิด (ไม่ใช่เงิน)

๔ ความรู้

๕ การจัดการเงินทุน/บัญชี/ทะเบียน/วัตถุดิบ/การผลิต

๖.๓ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๖.๓.๑ การคัดเลือกปราชญ์ที่มีความสามารถในการถ่ายทอด และทีมปราชญ์ที่มีความพร้อมในการกระตุ้นให้ครัวเรือนเกิดการเรียนรู้

๖.๓.๒ การติดตามให้ความช่วยเหลือและแนะนำครัวเรือนเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

๖.๔ ปัญหาและวิธีการแก้ไข

๖.๔.๑ ครัวเรือนเป้าหมายขาดความกระตือรือร้นที่จะฝึกอาชีพ วิธีการแก้ไขต้องให้ทีมปราชญ์ สัมมาชีพคอยช่วยกระตุ้นแนะนำ

๖.๔.๒ การขับเคลื่อนกิจกรรมในรูปแบบกลุ่มจำเป็นต้องให้เจ้าหน้าที่เข้าไปติดตามและให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มเกิดความต่อเนื่อง

๖.๕ ผลลัพธ์จากการแก้ปัญหาและการพัฒนา

๖.๕.๑ การที่ทีมปราชญ์คอยกระตุ้นแนะนำทำให้ครัวเรือนเป้าหมายมีความกระตือรือร้นในการที่จะฝึกปฏิบัติและนำกลับไปใช้จริง

๖.๕.๒ การติดตามของเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่องทำให้การดำเนินงานของกลุ่มสัมมาชีพมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและสมาชิกมีแรงใจที่จะดำเนินกิจกรรมของกลุ่มต่อไป